

Sprawozdanie z zajęć w ramach pilotażu programu *Kształtowanie przestrzeni.*

Prowadzący zajęcia: Piotr Ochmiński

Liczba uczniów biorących udział w programie: 16

Zajęcia odbywają się w blokach lekcyjnych po zajęciach obowiązkowych i w dni wolne od zajęć.

Spotkanie czwarte:

Czas trwania zajęć 4 godziny.

Data realizacji 28.05.2013 godz. 13:00-17:00

Zajęcia według scenariusza – Lekcja 7 moduł B.

Temat spotkania: Wycieczka – badanie społeczności.

I. Poznajemy kolebkę naszej społeczności.

1. Na początku uczniowie zostali podzieleni na dwie grupy. Pierwszej grupie zostało przydzielone zadanie wykonywania dokładnej dokumentacji fotograficznej miejsc i budowli, które odwiedzimy. Ponadto mieli oni również zaznaczyć na mapie miasta miejsca, które zostały sfotografowane. Druga grupa miała za zadanie zilustrować charakterystyczne cechy badanej okolicy oraz nanosić na mapki informacje o widzianych obiektach, z uwzględnieniem ich położenia geograficznego.

Rysunek 1. Wzgórze Czwartkowe – kościół św. Mikołaja.

Rysunek 2. Widok ze Wzgórza Czwartkowego na panoramę miasta.

2. Wycieczka rozpoczęła się u podnóża Wzgórza Czwartkowego, gdzie z ulicy Ruskiej (jednej z najstarszych ulic Lublina) fotografowaliśmy stojący na jego szczycie kościół pod wezwaniem św. Mikołaja. Wzgórze to właśnie kolebka naszej społeczności. Bazując na wiedzy nabytej na poprzednich zajęciach, uczniowie potrafili określić, iż parafia istnieje od co najmniej XV wieku, a pierwsza świątynia została założona prawdopodobnie przez księcia Mieszka I w 986 roku (obecna budowla pochodzi z XVI w., przebudowana została w połowie

wieku XVII i wówczas otrzymała szatę renesansową). Wezwanie kościoła potwierdza charakter osady handlowej, istniejącej już w VI wieku (nazwa osady na Czwartku wywodzi się od czwartkowych jarmarków).

20-107 Lublin, ul. Farbiarska 8, tel. 81 532 65 12 e-mail: poczta@zs11.lublin.eu

3. Wzgórze Czwartkowe to również idealny punkt widokowy na kolejne wzgórza będące również najstarszymi częściami Koziego Grodu. Członkowie drużyn zatrzymali się tu na chwilę i zaczęli realizować swoje zadania – powstały szkice Zamku i Starego Miasta.

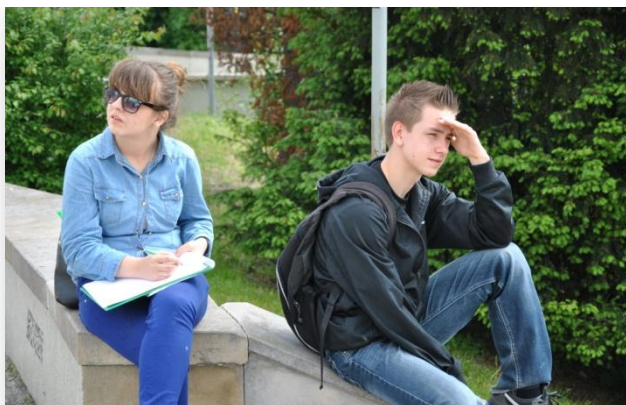
Rysunek 3. i 4. Prace nad szkicami panoramy Starego Miasta i Zamku.

4. N
astępny

m przystankiem było dla nas Wzgórze Zamkowe z donżonem, czyli cylindryczną romańską basztą obronną wzniesiona w połowie XIII w. (jedyne taki zabytek romański w Polsce po tej stronie Wisły). Uczniowie na podstawie zajęć poprzedzających naszą wycieczkę trafnie zauważyli, iż według tradycji już za czasów Bolesława Chrobrego stała tu drewniana strażnica. Istnienie średniowiecznego grodu zwanego Lublinem potwierdzają odkryte tu dawne umocnienia datowane na XI i XII wiek, kasztelania lubelska, a w następnych wiekach siedziba starosty lubelskiego. Zamek był także rezydencją wielu królów Polski.

Z dokumentów, z którymi uczniowie zapoznali się na lekcji przedniej, wynika, że w XIV w. za panowania Kazimierza Wielkiego powstał tu zamek obronny murowany, a wraz z nim kaplica Trójcy Świętej (jeden z najcenniejszych zabytków średniowiecznych w Polsce z bizantyjsko-ruskimi malowidłami). Uczniowie celnie zauważyli, że jest to kolejny dowód na to, iż Lublin zawsze był miastem połączenia kultur Wschodu i Zachodu.

Rysunek 6. Praca nad szkicem na Wzgórzu Zamkowym.

Rysunek 5. Widok Zamku Lubelskiego front zamku w stylu neogotyckim z cechami neoklasycystycznymi z blankowana attyka nawiązująca do renesansowej historii zamku.

5. Kolejnym zadaniem było utrwalenie w formie szkicu i na fotografii widoku ze Wzgórza Zamkowego na Stare Miasto i nieistniejącą od 1943 roku dzielnicę żydowską, która niegdyś otaczała Wzgórze Zamkowe. Uczniowie przywołali w pamięci wirtualną wycieczkę, jaką odbyli na wcześniejszych zajęciach po makiecie wykonanej przez Ośrodek Brama Grodzka Teatr NN i ze zdziwieniem stwierdzili, że Lublin w czasie XX w. zmienił się diametralnie.

20-107 Lublin, ul. Farbiarska 8, tel. 81 532 65 12 e-mail: poczta@zs11.lublin.eu

6. Uczniowie skonfrontowali swoje wiadomości o zamieszkującej ten teren przez bez mała 700 lat gminie żydowskiej ze współczesnym obrazem miasta. Dużym zaskoczeniem dla nich była informacja, że przy ulicy Podwale znajduje się latarnia pamięci – „wieczna lampka”, która nigdy nie gaśnie, by przypominać mieszkańcom naszego grodu o żydowskim mieście, którego dziś nie ma. Uczniowie zainteresowali się także historią pozostałościami po drugiej baszcie obronnej zamku, która nazywana była żydowską, gdyż prawdopodobnie dawna gmina żydowska sprawowała nad nią opiekę.

Rysunek 7. Pierzeja Placu Zamkowego. Budynki pochodzą z 1954 roku. Dawniej przebiegała tu główna ulica dzielnicy żydowskiej – ulica Szeroka.

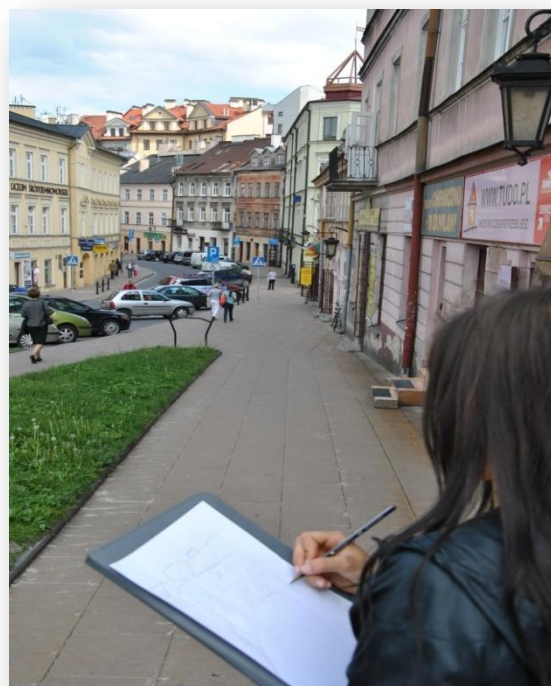
Rysunek 8. Widok na Stare Miasto i Wieżę Trynitarzka od strony Wzgórza Zamkowego. Na pierwszym planie Latarnia Pamięci.

8. Uczniowie wykonali dokładną dokumentację fotograficzną ulicy i zrobili notatki dotyczące opisu budynków i ich funkcji. Grupa ilustratorów zatrzymała się u zbiegu ulic Kowalskiej i Lubartowskiej, by naszkicować kamienice, rysując linie dachów i zarysy Starego Miasta oraz Wzgórza Zamkowego.

II. Badanie ulicy Kowalskiej.

7. Kolejnym etapem naszej wycieczki była eksploracja ulicy Kowalskiej. Uczestnicy wycieczki nadal pracowali we wcześniej wydzielonych dwóch grupach zadaniowych. Tym razem jednak oba zespoły miały jedno zadanie – tj. dokładne poznanie ulicy Kowalskiej i wypełnienie dostosowanego do potrzeb arkusza pracy.

Rysunek 9. Ulica Kowalska. Widok w kierunku Placu Zamkowego – szkicowanie zarysu ulicy.

Rysunek 10. Ulica Kowalska – wejście na klatkę schodową. Budynek z 1870 r.

metalowych, co jak zauważyli uczestnicy wycieczki, dobrze oddaje charakter tej niegdyś żydowskiej ulicy, która jako nieliczna ocalała po zawierusze II wojny światowej.

10. Po powrocie do szkoły uczniowie dokonali przeglądu wykonanych fotografii i szkiców. „Rysownicy” zostali poproszeni

Rysunek 11. i 12. Prace nad wykonaniem obrazu elewacji Placu Zamkowego.

już nie ma.

o dokończeniu rysunków w domu na podstawie zdjęć, które wykonała grupa „fotografów”. Po wielu dyskusjach uczniowie wybrali elewację budynków stojących przy Placu Zamkowym. Zdjęcia zostały odpowiednio obrobione w programie graficznym, zszyte, a następnie wydrukowane. Po wycięciu i przymocowaniu zdjęć do tablicy powstała oryginalna pierzeja Placu Zamkowego. Spośród wielu zabytkowych ulic Koziego Grodu uczestnicy wycieczki wybrali fotografie placu, który nie istniał do 1954 roku, a powstał na gruzach miasta, którego

Zalety:

- Wycieczka pozwoliła uczniom na ujawnienie własnej kreatywności i zainteresowanie się miastem, które – jak się okazało – znali tylko powierzchownie. Dzięki tej wyprawie gimnazjaliści zaczęli patrzeć innymi oczami na ulice i budynki widywane niemal codziennie.

Wady:

- Brak czasu na zgłębienie tajemnic kryjących się w architekturze naszego miasta. Pomimo iż wybrałem tylko mały fragment Starego Miasta to wycieczka zajęła niemal cztery godziny i nie udało mi się zrealizować wszystkich założonych celów.